

**Poli ka letere folo min ci
KORENTIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli le ka nin letere sebe, k'a to Efesi. Poli tun ka Kibaro Diman fo Korenti dugu konɔ a ta tagama flanan wagati ra; o le kera Korenti lanabagaw ta jenkuru* daminacogo ye (Kewalew 10.1-18). Korenti tun ye Geresi jamana ta duguba le ye; jagoko, ani lonniko, ani diinaw ta ko tun ka bon Korentikaw fe kosebe. Nka kojugu caman tun be o dugu konɔ, i n'a fo jatɔya ni josɔn.

Poli tun ka letere werew sebe ka o ci Korentikaw ma, nka o letere ma se an ma (5.9). Poli bora Korenti minke, gbeleya dow sera lanabagaw ma, o tun ma minw minacogo lon. O ka sebe do ci Poli ma ka o kow nafo a ye; Poli be o ko dow le jaabi nin kitabu konɔ, ka o karan ko werew ra fana.

O gbeleya dow tun kera musow ta lankan-abiriko ye, walama josonsogow ta ko, walama lanabagaw, ani lanabariw ta jenɔɔgonya. Jurumun minw tun be lanabagaw ce ra fana, i n'a fo yerɛbonya, ani jeneya, ani furukecogo ta gbeleyaw, Poli be o ladi o kow bee ra fana. Lanabagaw be sebagaya minw soro Nin Saninman* baraka ra, a be o kow nafo o ye (12-14), k'a laban ni kanuya ta ko ye, min ye a kunba (13). Poli b'a yira ko kanuya le ka kan ka ke lanabaga ta baara bee jusiginan ye.

Kitabu kɔnɔkɔw

Kitabu daminakumaw (1.1-9)

Korenti lanabagaw ta benbariya (1.10-4.21)

Lanabaga dɔw ta kewalejuguya (5-6)

Furuko (7)

Lanabaga ka kan ka tagama ni hakiri ye (8-10)

Ala batocogo, ani kanuya (11-14)

Yesu kunuko (15)

Kuma labanw (16)

Pɔli ni Sɔsiteni ta fori

¹ Ne Pɔli, Ala ka ne wele ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Sɔsiteni le be nin sebe kera k'a ci aw ma, ² aw minw ye Ala ta jenkuru mɔgɔw ye Korenti, Ala ka aw minw saninya Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, ka aw wele ka ke a ta mɔgɔ saninmanw ye, ani lanabaga tɔ minw beɛ be an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ bato, ni a ka ke yɔrɔ o yɔrɔ, o Matigi, ani anw fana Matigi. ³ An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Pɔli be baraka la Ala ye

⁴ Ala ka neema min ke aw ye Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya sababu ra, o koson ne be baraka la Ala ye tuma beɛ aw ta ko ra; ⁵ sabu Kirisita* ta jɛnɔgɔnya koson, Ala ka fen beɛ di aw ma ka aw wasa, ka kumacogo lonniya ni Ala ta kow lonniya di aw ma caman. ⁶ An ka Yesu Kirisita ta kuma min fɔ aw ye, o kuma baraka bonyara aw ce ra kosebe. ⁷ O koson Ala be ninyɔrɔ minw di an ma ka kapa ni a ta neema ye, aw ma dese o ninyɔrɔw si ra; o cogo ra aw be an Matigi Yesu

Kirisita nalon le makɔnɔna. ⁸ Ale Ala le bɛna aw baraka bonya fɔ ka taga se a laban ma, janko Matigi Yesu Kirisita nalon na, jarkiyɔɔ kana sɔɔ aw ra. ⁹ Ala ye kankelentigi le ye; Den min bɔra Ala ra*, an Matigi Yesu Kirisita, a ka aw wele ka aw don o ta jɛnɔɔɔnya ra.

Korɛntikaw ta bɛnbariya

¹⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ aw daari an Matigi Yesu Kirisita tɔɔɔ kosɔn, ko aw bɛɛ ye bɛn kelen ma. Aw kana a to faranni ye don aw cɛ ra; aw ye bɛn kelen ma ka ja, ka kɛ ni ŋaninya kelen ye, ani miiriya kelen.

¹¹ Ne bɛ o fɔra, sabu ne k'a mɛn Kolowe ta somɔɔɔ dɔw fɛ ko bɛnbariya dɔw bɛ aw cɛ ra. ¹² O kɔɔɔ ye ko aw cɛ ra, dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Pɔli le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Apolɔsi le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Piyɛri le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Kirisita* le kɔ!» ¹³ O tuma aw b'a miiri ko Kirisita yɛɛ tarannin lo wa? Ne Pɔli le sara gbɛngbɛnyiri* ra aw kosɔn wa? Walama aw batizera ne Pɔli tɔɔɔ le ra wa? ¹⁴ Ne bɛ Ala fo, ko ne ma mɔɔɔ si batize aw fɛ yi, ni Kiripusi ni Gayusi tɛ. ¹⁵ O ra, mɔɔɔ si tɛ se k'a fɔ ko aw batizera ne tɔɔɔ le ra. ¹⁶ Ayiwa, ne ka Sitefanasi ta somɔɔɔw fana batize, o ye can ye. Nka ka bɔ o ra kɔni, ne ma mɔɔɔ wɛɛ lɔn tuun, ne ka min batize aw fɛ yi. ¹⁷ Sabu Kirisita ma ne ci batizeri* kama, a ka ne ci ko ne ye Kibarɔ Diman* waajuri le kɛ. Ne fana tɛ o kɛ ka kaɲa ni adamadenw ta hakiritigiya ye, janko Kirisita ta gbɛngbɛnyiri ta saya kana kɛ fɛngbansan ye.

*Ala ta se bagaya ni a ta hakiritigiya
(Korentikaw fɔlɔ 3.18-20; Matiyu 11.25-27)*

¹⁸ Ka waajuri ke k'a fɔ ko Kirisita* sara gbengbenyiri* kan, mɔgɔ tununinw be o jate nalomanya le ye; nka anw minw kisira ka ban, anw fe o ye Ala ta se bagaya le ye. ¹⁹ O le sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Ne bena hakiritigiw ta hakiritigiya cen, ka lonnikɛbagaw ta lonniya ke fengbansan ye.»
²⁰ O ra sisan, hakiritigi be se ka mun fɔ tuun? Lonnikɛbaga fana be se ka mun fɔ tuun? Walama dunupa kumalɔnɔbagaba be se ka mun fɔ? Ala k'a yira ko nin dunupamogow ta hakiritigiya ye nalomanya le ye. ²¹ Ala k'a latige a ta hakiritigiya ra ko dunupamogow ni o ta hakiritigiya beɛ, o ma se ka ale Ala lon o yere ta hakiritigiya fe. O koson, dunupamogow be Kibaro Diman* waajuri min jate nalomanya ye, Ala k'a latige ka lanabagaw kisi o waajuri le baraka ra. ²² Ayiwa, Yahudiyaw, olugu b'a fe ka tagamasiyen kabakomanw le ye o ja ra; Gerekiw, olugu ko o be hakiritigiya le jinina. ²³ Nka anw kɔni, anw be Kirisita togo waajuri le ke, ko a sara gbengbenyiri ra. O waajuri kera Yahudiyaw fe kuma ye min man kan ka fɔ; siya were mogow* fana be o jate nalomanya le ye. ²⁴ Nka Ala ka minw wele ka o kisi, Yahudiyaw o, siya were mogow o, olugu fe o waajuri be Ala ta se bagaya ni a ta hakiritigiya le yira. ²⁵ Sabu mogow be Ala ta ko minw jate i ko nalomanya, hakiritigiya be o ra ka teme adamadenw ta hakiritigiya beɛ kan.

Mogow be Ala ta ko minw jate barakantanyakow ye, baraka be o ra ka teme adamadenw be ta baraka kan.

²⁶ Ne balemaw, ni aw k'a korosi, aw b'a ye ko Ala ka aw minw wele, ko hakiritigi caman te aw ra ka kana ni adamadenw ta jatemala ye, fangatigi caman te aw ce ra, mogoba caman fana te aw ra. ²⁷ Nka mogow be fen minw nalomanya fe, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa hakiritigiw lamaroya. Mogow be ko minw jate barakantanyako ye, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa fangatigiw lamaroya. ²⁸ Dunupamogow be fen minw jate fengbansanw ye, o be fen minw mafiyenya, fen minw te foyi o fe, Ala ka o le panawoloma janko ka dunupamogow ta ko nafamanw cen. ²⁹ A ka o ke janko danfen si kana a yere bonya ale Ala ja koru. ³⁰ Ale Ala le sababu ra, aw be Yesu Kirisita ta jenrogonya ra. Yesu Kirisita sababu ra Ala k'a to aw ka hakiritigiya soru, ani terenninya; ale le sababu ra Ala ka aw saninya ka aw kunmabo jurumun na. ³¹ O le koson a sebera Kitabu konu, ko:

«Ni mogow min b'a fe k'a yere bonya, Matigi ka min ke a ye, o tigi y'a yere bonya o le koson.»

2

Poli ta waajuri kun ye gbengbenyiri ye

¹ Ne balemaw, ne koni tagara Ala ta Kibaro Diman* fo aw fe wagati min na, ne m'a yira ko

ne be se kuma ra ka teme tow kan, walama ko ne ta hakiritigiya ka bon ni tow ta ye. ² Sabu ka ne to aw ce ra, ne k'a latige ko miiriya were si kana ke ne konɔ, ni Yesu Kirisita togo doron te, ani a ta saya, gbengbenyiri* ra. ³ Ne tun ye barakantan le ye aw ce ra; siranya tun be ne ra fo ne be yereyerε. ⁴ Ne ta kuma ni ne ta waajuri kun tun te kumababaw fori ye, ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye, ka mogow kun yelema. Nka ne tun be ne ta waajuri kera ni Nin Saninman* ta se bagaya yere le ye; ⁵ janko aw ta lanaya ju kana sigi adamadenw ta hakiritigiyakumaw kan, nka a ye sigi Ala yere ta se bagaya le kan.

Ala ta hakiritigiya ni dununa ta hakiritigiya

⁶ Nka o beε n'a ta, mogɔ minw tagara na lanaya ra, an ta waajuri ye hakiritigiya le ye olugu fe. O hakiritigiya ni dununa ta hakiritigiya te kelen ye. A ni dununa kuntigiw ta hakiritigiya fana te kelen ye, sabu olugu be teme. ⁷ Anw be Ala ta hakiritigiya waajuri le ke. O ye gundo le ye, min dogonin lo dununamogow ma. Nka sani dununa ye dan, Ala tun ka o latige an ye janko an ye o bonya soro. ⁸ Nin dununa kuntigiw si ma o hakiritigiya lon. Ni o tun k'a lon, o tun tena Matigi nɔɔrotigi gbengben yiri ra k'a faga. ⁹ I n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko:

«Mogɔ si na ma la fen min kan,
fen min ma fo ka don mogɔ toro ra,
mogɔ hakiri ma se fen min ma,
Ala ka o laben a kanubagaw le ye.»

10 K'a soro Ala ka o yira an na Nin Saninman* baraka ra. Sabu Nin Saninman be fen bee segesege k'a lon, hali Ala ta gundoba dogoninw. 11 Mogo si te se ka adamaden ta miiriya lon, fo nin min be a tigi yere konso. O cogo ra fana, mogo si te Ala ta kow lon, ni Ala yere Nin te. 12 K'a soro anw koni, anw ka Nin min soro, o ma bo dunupa ra; nka a bora Ala le ra. Ala ka o Nin di an ma janko a nɛɛmara an ye ka fen minw di an ma, an ye o lon. 13 An be o waajuri le ke. An te kuma ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye. Nin Saninman be min yira an na, an be o le fo. An be mogow karan Nin Saninman ta kow ra, ka kapa ni Nin Saninman yere ta focogo le ye. 14 Nka Nin Saninman te mogo min fe, o te son Ala Nin Saninman ta kow ma, sabu a b'a jate nalomanya le ye. A yere te se k'a faamu, sabu mogo be se ka o faamu Nin Saninman doron le baraka ra. 15 Nin Saninman be mogo min fe, o tigi le be se ka fen bee faranfasi k'a lon; mogo si te se ka a tigi jaraki fana. 16 Sabu a sebera ko: «Jon le ka Matigi ta miiriya lon, ko a be a ladi?» Nka anw koni, an ka Kirisita* ta miiriya soro.

3

Ciradenw bee ye baarakejogonw ye (Korentikaw flanan 6.4-13)

1 Ne balemaw, ne ma kuma aw fe ka aw jate i ko mogo minw be tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago ye, nka ne kumana aw fe ka aw jate i ko mogo minw be tagama ka kapa ni

o yere sago le ye, i ko denɛneninw, Kirisita ta lonniya fan fɛ. ² O koson ne ka nɔnɔ le di aw ma, ne ma domuni gbiriman di aw ma, sabu aw tun tɛna se o kɔrɔ; hali bi aw tɛ se domuni gbiriman kɔrɔ, sabu aw belɛn bɛ tagamana ka kapa ni aw yere sago le ye. ³ Ayiwa, ni nangboya ni benbariya bɛ aw ni nɔgɔn cɛ, o b'a yira ko aw bɛ tagamana ka kapa ni aw yere sago ye, ko aw ni dunɔnamɔgɔw bɛɛ le ye kelen ye. ⁴ Ayiwa, aw ra, ni dɔ ko: «Ne bɛ Pɔli le kɔ!» Dɔ wɛrɛ ko: «Ne bɛ Apɔlɔsi le kɔ!» O tuma aw tɛ tagamana ka kapa ni dunɔnamɔgɔw ta cogoya le ye wa?

⁵ Apɔlɔsi ye jɔn le ye? Pɔli ye jɔn le ye? Anw ye Ala ta baarakɛbagaw dama le ye, minw sababu ra aw lara Yesu ra; an bɛɛ ka an ta baara kɛ i n'a fɔ Matigi k'a yira an na cogo min na. ⁶ Ne ka yiri turu, Apɔlɔsi k'a sɔn, nka Ala le k'a to a wurira. ⁷ O cogo ra, min ka yiri turu o, min k'a sɔn o, olugu si tɛ jate; Ala min k'a to a wurira, ale le bɛ jate. ⁸ Min ka yiri turu, ani min k'a sɔn, olugu fla bɛɛ ye kelen ye. Ala bɛna bɛɛ kelen kelen sara ka kapa ni a tigi yere ta baara le ye. ⁹ Sabu anw bɛɛ ye baarakɛnɔgɔnw le ye Ala fɛ. Aw le bɛ i n'a fɔ Ala ta foro, i n'a fɔ Ala ta so.

Bɛɛ ta baarakɛcogo bɛna sɛgɛsɛgɛ

¹⁰ Ayiwa, ka kapa ni Ala ta nɛɛma dinin ye ne ma, ne ka bon jubɔ i ko bonlɔbaga hakiritigi; o kɔ, mɔgɔ wɛrɛ nana lɔri kɛ a kan. Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ lɔri kɛ a kan, o tigi ye a ta baarakɛcogo kɔrɔsi. ¹¹ Sabu ju min sigira, o ye Yesu Kirisita le ye. Mɔgɔ si tɛ se ka dɔ wɛrɛ sigi tuun. ¹² Ayiwa, ni mɔgɔ ka lɔri kɛ o bon jusiginan kan ni sanin

ye, walama warigbe, walama lulu, walama yiri, walama kara, walama bin, ayiwa, lon do, be kelen kelen ta baara bena yira. ¹³ A ta baara bena bo kenɛ kan kiti lon na. Tsuma be fen korobo cogo min na, mogɔ be ta baara bena segesege ten le o lon na k'a suguya lon. ¹⁴ Ni mogɔ min ta bonlocogo segesegera k'a ye ko a ka ni, o tigi bena baraji soro. ¹⁵ Nka ni mogɔ min ta baara segesegera k'a ye ko a ma na, o bena bono a ta baraji ra. O tigi bena kisi, nka a be i ko mogɔ min borira ka bosi tsuma ra.

¹⁶ Aw m'a lon ko aw le ye Ala ta batoso ye, ko Ala Nin Saninman* siginin be aw konɔ wa? ¹⁷ Ayiwa, ni mogɔ min ka Ala ta batoso cen, Ala bena o tigi halaki; sabu Ala ta batoso saninyanin lo, aw le fana ye o ye.

¹⁸ Mogɔ si kana a yere lafiri. Ni do be aw ra min b'a yere jate hakiritigi ye ka kana ni dununa ta cogo ye, o tigi ye a yere ke naloman ye, janko a ye Ala ta hakiritigiya soro. ¹⁹ Sabu dununamogow ta hakiritigiya ye nalomanya le ye Ala fe. O koson, a sebera Kitabu konɔ, ko:

«A be hakiritigiw mina ni o yere ta nanbara ye.»

²⁰ A sebera fana tuun ko:

«Matigi ka dununa hakiritigiw ta miiriyaw be lon; a k'a lon ko o be ye gbansan le ye.»

²¹ Ayiwa, o koson mogɔ si kana a yere bonya k'a jigi la adamadenw kan, sabu fen be ye aw ta ye: ²² Poli o, Apolosi o, Piyeri o, dununa o, saya o, panamanya o, sisan ta fenw o, fen nataw o, o

3:19 3.19 Nin kuma fora Ayuba 5.13.
fora Zaburu 94.11.

3:20 3.20 Nin kuma

bɛɛ ye aw ta le ye. ²³ Nka aw yere ye Kirisita* ta ye; Kirisita ye Ala ta ye.

4

Ciradenw ta baara

¹ Ayiwa, ne balemaw, o koson, aw ye anw jate Kirisita* ta baaradenw le ye doron, ani Ala ta gundow nafobagaw. ² Baara karifara minw ma, min be nini olugu fe, o ye ko o ye ke lanamogow ye o ta baara ra. ³ Ne yere koni fe, aw be min fo, walama adamaden tow be min fo ne ta baara ta fan fe, ne te o jate kosebe. Ne yere fana te foyi latige k'a fo ne ta baara ta fan fe. ⁴ Ne te ne yere jarkira foyi ra ne ta baara ta fan fe; nka o t'a yira ko ne terennin lo de! Min be se ka ko do latige ne ta ko ra, o ye Matigi le ye. ⁵ O koson, aw kana koroto ka ko latige mogow si tan fan fe k'a sorow a wagati ma se. Aw y'a to fo Matigi ye na. Fen o fen dogonin be dibi ra, ale bena o bee bo kene kan, ka mogow jusukun miiriyaw bee yira. O lon na, min ka kan ni tandori min ye, Ala bena o di o tigi ma.

⁶ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Apolosi ni ne yere ta ko fo aw ye ka aw karan le an ta kewale fe, janko min sebera Kitabu konow, aw kana teme o kan. Aw ra fana, mogow si kana a yere bonya ka ke do fe, ka ban do ra. ⁷ Sabu mun le be ele fe ka teme tow kan de? Mun le be i fe ni Ala ma min di i ma? Ayiwa, ni Ala le k'a di i ma, o tuma ele ta yerebonya kun ye juman ye tuun, k'a ke i n'a fo Ala le ma a di i ma?

⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw koni fara ka ban! Aw ka fen bee sorow ka ban. Aw sigira masaya ra ka

ban, ka anw to yi. Ni aw sigira masaya ra ka ban, ne be o le jinina; ni o kera, an tow fana bena sigi ni aw ye! ⁹ Sabu a be i n'a fo Ala ka an ciradenw* bla mogow bee le ko fe, ka anw labla saya ye; sabu anw kera flerifenw le ye dunupa bee fe, melekew fe, ani adamadenw fe. ¹⁰ Anw kera i ko fatow, Kirisita togo koson; nka aw koni, aw le kera hakiritigibaw ye sisan, Kirisita ta jennogonya baraka ra. Anw kera barakantanw ye, aw le kera fangatigiw ye. Mogow be aw bonya, ka anw dogoya. ¹¹ Fo ka na se sisan ma, anw segenin lo kongo ni minlogo boro, fani donta te an boro, an be bugori sonmina, an be yaala ka lamini. ¹² An be sege ka baara ke an yere ye ka an ta baro jini. Minw be an neni, an be dugawu ke olugu ye; o be an tooro, an be a sonmina. ¹³ Minw be an togo cen, an be olugu jaabi ni kumapumanw le ye. Anw kera i ko dunupa namapamaw, ka ke i n'a fo fen nacintanw mogow bee fe, fo ka na se bi ma.

¹⁴ Ayiwa, ne te nin kow sebera janko ka aw lamaroya de! Ne be aw ladira le, i n'a fo ne ta den kanuninw. ¹⁵ Sabu, hali ni karamogofa waga tan le be aw karanna bi, face kelen le be aw fe; sabu ne le ka Kibaro Diman* fo aw ye; o sababu ra aw kera Ala denw ye Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ¹⁶ O koson, ne be aw daari k'a gbeleya, ko aw ye ne ta tagamacogo ladegi. ¹⁷ O le ra ne be Timote ci aw fe, min ye ne den kanunin ye, ani mogoo kankelentigi, Matigi ta baara ra. Ne ta tagamacogo ye min ye ni Kirisita ye, a bena aw hakiri jigi o ra; ne be lanabagaw ta jenkuruw

karan o le ra yoro bee.

¹⁸ Aw ra, dow b'a miiri ko ne tena taga aw fe yi tuun; o koson olugu ka yerebonya don o yere ra. ¹⁹ Nka ni Ala sonna, a tena meen, ne bena taga aw fe yi. O yerebonyamogow be kumababa minw fora, o be se ka min ke, ne bena o ye. ²⁰ Sabu Ala ta Masaya* ma dan darakuma dama ma; Ala ta sebagainya ka kan ka ye an tagamacogo ra. ²¹ Ayiwa, sisan aw ko di? Aw b'a fe ne ye taga ni gbene le ye ne boro aw fe yi wa, walama ko ne ye taga ni kanuya ni jususuma le ye aw fe?

5

Korenti lanabagaw ta jurumunw

¹ Ayiwa, ne balemaw, an b'a menna yoro caman na ko jencya be kera aw ce ra, jencya min jogon te ke hali siya were mogow ce ra; ka taga a ke fo aw ra do ka a face muso ta.* ² O bee n'a ta, aw belen be wasora! O ko tun ka kan ka aw jusu kasi le, janko min ka o kojugu ke, o tigi ye bo aw ce ra. ³ Ne koni te aw ce ra yi, nka ne ta miiriya be ni aw ye. Min koni ka nin kojugu ke, ne ka kiti ben o kan ka ban, k'a ke i n'a fo ne tun be aw ce ra yi. ⁴ Ayiwa, ni aw ka lajen an Matigi Yesu togo ra, ne ta miiriya be ke ni aw ye, ani an Matigi Yesu ta sebagainya; ⁵ aw ye o mogo suguya labla Setana ye, k'a to farisogo nege ye halaki, janko a nin ye kisi Matigi Yesu nalon na.

⁶ Aw tun man kan ka waso nin ko jogon na de! Aw m'a lon ko funufen fitini doron le be

* **5:1** 5.1 A tun sebera sariya ra ko o ko jogon man kan ka ke (Sarakalasebagaw 18.8; Sariya 23.1).

mugu nɔɔninin bɛɛ funu wa? ⁷ O kosɔn aw ye funufenkɔrɔ bɛɛ labɔ aw cɛ ra, janko aw ye saninya ka kɛ mugu nɔɔnininkura ye; funufen tɛ aw ra, sabu Kirisita* kɛra an ta Jɔnyaban saraka ye ka sa an ta jurumunw kosɔn. ⁸ O kosɔn an ye panagbɛ† kɛ, a kana kɛ ni funufenkɔrɔ ye, min ye juguya ni kojugu ye; nka an ye kɛ burufunubari le ye, min ye jusukun gbɛninya ye, ani can.

⁹ Ne tun ka seɛɛ min ci aw ma, ne k'a fɔ aw ye o seɛɛ kɔnɔ ko aw kana fara jatɔyakeɛbagaw kan. ¹⁰ Nka ne m'a fɔ ko lanabari minw ye jatɔw ye, walama natabaw, ani benkanneɛbagaw, ani josɔnɛbagaw. Ni aw man kan ka jɛn ka foyi kɛ ni o mɔgɔw ye, o tuma aw bɛna dunɔpa bla le. ¹¹ Ne tun b'a fɛ k'a fɔ aw ye le ko ni mɔgɔ min ko a ye lanabaga ye, k'a sɔrɔ a bɛ jatɔya kɛ, walama nataba lo, walama josɔnɛbaga lo, walama kumajugufɔbaga lo, walama dɔrɔtɔ lo, walama benkanneɛbaga lo, ko aw kana jɛnɔgɔnya don ni o tigi ye foyi ra; aw man kan ka hali domuni kɛ ni o mɔgɔ suguya ye.

¹² Ayiwa, ka kiti tige lanabariw kan, o tɛ ne ta sira ye; Ala le bɛna o kɛ. Nka lanabaga minw bɛ aw ta jɛnkuru ra, yala aw le man kan ka olugu ta kiti tige wa? ¹³ Lanabariw kɔni, Ala yɛrɛ le bɛna olugu ta kiti tige. «Aw ye kojugukeɛbaga gbɛn ka bɔ aw cɛ ra.»

6

† **5:8** 5.8 Yahudiyaw tun bɛ deri ka sagaden kɛ saraka ye panagbɛ min na, o panagbɛ lo. **5:13** 5.12-13 Nin kuma fɔra Sariya 17.7.

*Lanabaga minw be ɲɔɲɔn wele fagamaw fe
(Matiyu 5.38-41)*

¹ Mun kosɔn ni benbariya ka don aw ni aw balema dɔ ce, sani aw ye taga Ala ta mɔɔ saninmanw fe, aw be taga ni o ko ye kititigebaga lanabariw le fe, ko o ye a ɲanabɔ. ² O tuma aw m'a lon ko Ala ta mɔɔ saninmanw le bena dunupamɔɔw ta kiti tige wa? Ni aw le sababu ra dunupamɔɔw ta kiti bena tige o, mun le nana a ke ko aw yere te se ka hali ko fitini ɲanabɔ aw ni ɲɔɲɔn ce? ³ Aw m'a lon ko anw bena hali melekew ta kiti tige wa? An bena melekew ta kiti tige janko ka na a fɔ ko minw be don anw yere ni ɲɔɲɔn ce dunupa ra yan! ⁴ Ayiwa, ni ko dɔ ka don aw ni ɲɔɲɔn ce, lanabagaw ta jenkuru ta sira te mɔɔ minw fe, aw be olugu le ke aw ta kititigebagaw ye! ⁵ Ne be min fora, o ye aw ta maroyako le ye de! O tuma aw bee ce ra, hali mɔɔ kelen te hakiritigi ye min be se ka ko ɲanabɔ balema dɔ ni dɔ ce wa? ⁶ Balema dɔ be a balemaɲɔɲɔn wele fagamaw fe, ko o ko be taga ɲanabɔ lanabariw le ɲa kɔrɔ!

⁷ Benbariya ye don aw ni ɲɔɲɔn ce fɔ ka taga se kiti ma, o yere ye aw jarakikun le ye! Mun na aw te terenbariyako dɔw sɔnmina de? Ni o be aw tɔɲɔ, mun na aw te o dɔw kun aw yere ra? ⁸ Nka aw yere le be terenbariyakow kera, aw yere le be tɔɲɔri kera; aw fana be o kera aw balemaɲɔɲɔnw le ra!

⁹ Aw m'a lon ko mɔɔ terenbariw tɛna don Ala ta Masaya* ra wa? Aw kana aw yere lafiri de; sabu jatɔw o, josɔnbagaw o, jeneyakɛbagaw

o, cɛɾɔɔɔɾɾɪnɪbagaɔ o, ¹⁰ sonw o, nataɔaw o, dɔɾɔɔɔw o, kumajuɔuɔɔbagaɔ o, benkanɪkɛbagaɔ o, o si tɛna don Ala ta Masaya ra. ¹¹ K'a sɔɾɔ aw dɔw tun bɛ o le ye. Nka Ala ka aw ko, ka aw saninya, ka aw jate mɔɔɔ terenninw ye Matigi Yesu Kirisita tɔɔɔ kosɔn, an ta Ala Nin Saninman* baraka ra.

Lanabaga farikolo ye Matigi ta ye

¹² Dɔw b'a fɔ ko: «Fɛn bɛɛ daganin lo ne fɛ!» Nka nafa tɛ fɛn bɛɛ ra dɛ. Ne bɛ se k'a fɔ ko: «Fɛn bɛɛ daganin lo ne fɛ», nka ne kɔni tɛna ne yɛɛ kɛ fɛn si ta jɔn ye. ¹³ Dɔw ko: «Domuni danna kɔnɔɔbara le kama, kɔnɔɔbara fana danna domuni le kama.» Can lo, nka Ala bɛna o fla bɛɛ halaki lon dɔ. Mɔɔɔ farikolo kɔni ma dan jatɔya kama! A danna ka kɛ Matigi ta le ye, Matigi fana kɛra farikolo tigi ye. ¹⁴ Ala min ka Matigi lakunu ka bɔ saya ra, ale le fana bɛna an lakunu ka bɔ saya ra, a ta seɔagaya baraka ra.

¹⁵ O tuma aw m'a lon ko aw farikolow ye Kirisita* yɔɾɔ dɔw le ye wa? Yala ne bɛna Kirisita yɔɾɔ dɔw ta ka o jɛn ni jatɔ dɔ farikolo ye wa? Fiyewu! ¹⁶ Aw ma a lon ko ni mɔɔɔ min ka jɛn ni jatɔ dɔ ye, ko o tigi ni o jatɔ jɛnna ka kɛ mɔɔɔ kelen le ye wa? Sabu a seɔɛra ko: «O fla bɛ jɛn ka kɛ mɔɔɔ kelen ye.» ¹⁷ Nka ni mɔɔɔ min ka nɔɾɔ Matigi ra, o tigi ni Matigi bɛ kɛ kelen ye nin ta fan fɛ.

¹⁸ Aw ye bori jatɔya ɾa! Mɔɔɔ bɛ jurumun tɔ minw kɛ, o bɛ dan a farikolo kɛnɛmayɔɾɔ le ma. Nka mɔɔɔ min bɛ a yɛɛ bla jatɔya ra, o tigi bɛ

a yere farikolo hake le ta. ¹⁹ Aw m'a lon ko aw farikolo ye Nin Saninman* sigiyoro saninman le ye wa? Nin Saninman be aw konɔ; aw ka a soro Ala fe. Sisan aw te aw yere ta ye tuun. ²⁰ Sabu aw kunmabora songoba le ra. O koson aw ye Ala bonya ni aw farikolo ye, [ni aw nin fana ye; o fla beɛ ye Ala ta le ye].

7

Poli ka min fo furu ko ra (Matiyu 19.3-12)

¹ Ayiwa, aw ka sebe ci ne ma ka ne jininka ko minw na, ne da bena se o ma sisan: Ni ce ma maga muso ra, o ka ni. ² Nka janko jatoya kana ke, a ka fisa ko ce beɛ kelen kelen ye a togora muso furu, muso beɛ kelen kelen ye sigi a togora ce kun. ³ Muso ka kan ni min ye, ce ka kan ka o ke a ye; ce fana ka kan ni min ye, muso ka kan ka o ke a ye. ⁴ Sabu muso farikolo te a yere ta ye, a ce ta lo. Ce fana farikolo te a yere ta ye, a muso ta lo. ⁵ Aw kana ban jagon ma, fo ni aw fla beɛ benna a ra ko aw be wagati do bla ka Ala daari. Nka o ko, aw ye kosegi jagon ma, ni o te, aw tena se ka aw yere mina, Setana fana bena aw nege ka aw bla jurumun na.

⁶ Ne be min fora tan, o ye ladiri le ye; ne te aw jagboyara! ⁷ Ni a ka dan ne ma, ne b'a fe mogo beɛ furubari ye to, i ko ne. Nka mogo beɛ ni a ninyoro lo Ala ta neema ra; Ala be ko do se di do ma, ka ko were se di do were ma.

⁸ Ayiwa, minw te furu konɔ, ani muso minw ce sara, ne ta miiriya ra, ni olugu be se ka to i

ko ne, o ka ji. ⁹ Nka ni o k'a ye ko o te se ka o yeƐ mina, o tuma, o ye furu ke. Sabu ka furu, o ka fisa, sani i furubari ye to k'a soro furu logo gbannin be i ra.

¹⁰ Minw furura ka ban, ne be min fo olugu ye, o ma bo ne yeƐ ra; Matigi ta kuma lo: muso man kan ka bo a ce kun. ¹¹ Ni a bora a ce kun, o tuma a furubari ye to, walama a ni a ce ye ben kelen ma ka kosegi jogon ma; ce fana man kan ka a muso bla.

¹² Ayiwa, ne be min fora aw tow ye sisan, o te Matigi ta kuma fonin ye; ne yeƐ le be o fora. Ni balema do tun ka muso ta, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a muso ma ke lanabaga ye, ni muso ka son ka to ni a ye, a kana a bla. ¹³ Ni balemamusu do fana tun furura, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a ce ma ke lanabaga ye, ni ce ka son ko muso ye to a fe, o muso kana ban a ce ra. ¹⁴ Sabu ce lanabari be ke Ala ta mogo ye a muso sababu ra; muso lanabari fana be ke Ala ta mogo ye a ce sababu ra. Ni o te, ni aw ka faran jogon na, aw ta denw bena ke Alalonbariw ye, k'a soro can ra, Ala ta mogow lo. ¹⁵ Nka ni ce lanabari, walama muso lanabari ko a be faran ka taga, aw y'a to a ye taga. O tuma balemace, walama balemamusu lanabaga be a yeƐ ma. Ala ka an wele ko an ye to hera le ra. ¹⁶ Sabu ele balemamusu, ele be ke cogo di k'a lon ni i bena ke sababu ye ka i ce kisi? Walama ele balemace, ele be ke cogo di k'a lon ko i bena ke sababu ye ka i muso kisi?

BeƐ ye to i cogo ra

¹⁷ Nka Matigi ka min ke aw bee kelen kelen ye, ani Matigi ka aw wele cogo min na, aw ye tagama ka kapa ni o ye. Ne be lanabagaw ta jenkuruw* bee karan o le ra.

¹⁸ Ni Ala ka mogɔ do wele k'a soro a kenesiginin lo, o tigi ye to o cogo ra. Ni a ka min wele k'a soro a kenesiginin te, o tigi kana a fo ko a be a yere kenesigi. ¹⁹ Kenesigiri te jate, kenesigibariya te jate; ka Ala ta cifoninw sira tagama, o le be jate.

²⁰ Ala ka mogɔ bee kelen kelen wele k'a to cogo min na, a ye to ten. ²¹ Ni a ka i wele k'a soro i tun ye jon ye, i kana hami o ra. Nka ni cogo be i fe ka ke i yere ta ye, i ye ke i yere ta ye. ²² Ni Matigi ka mogɔ min wele k'a soro a tun ye jon ye, o tigi kera a yere ta ye Matigi fe. Ni mogɔ min be a yere ta ye dunupa ra yan, ni Matigi ka i wele, i be ke Matigi ta jon le ye. ²³ Aw kunmabora songoba le ra; o ra aw kana ke mogow ta jon ye. ²⁴ Ne balemaw, Ala ka aw bee kelen kelen wele lanaya ra ka aw to cogo min na, aw ye to ten Ala ja koro.

Mogɔ furubariw ani muso ce saninw

²⁵ Ayiwa, sunguru minw ma furu folo, ne ma kuma soro Matigi fe olugu ta ko ra, nka ne be ne ta miiriya yira; sabu Matigi ta numanya baraka ra, aw be se ka la ne ta kuma ra.

²⁶ Ayiwa, sisan wagati gbeleya koson, min ka ni ne na na, o ye ko a ka ni bee ye to a cogo ra. ²⁷ Ni muso be i fe, i kana a furu sa; ni muso te i fe, i kana muso jini k'a furu. ²⁸ Nka o bee n'a ta, ni i ka furu ke, o te jurumun ye. Ni sunguru

fana furura, o te jurumun ye. Nka tɔɔrɔ minw bɛna se o mɔgɔw ma furu kɔnɔ, ne b'a fe ka aw tanga o tɔɔrɔw le ma.

²⁹ Ne balemaw, ne be min fo aw ye, o ye nin ye: dunupa laban surunyara. O ra, k'a damina sisan ma, minw furunin lo, olugu ye ke i n'a fo o furunin te; ³⁰ minw be kasira, olugu ye ke i n'a fo o te kasira; minw be nagarira, olugu ye ke i n'a fo o te nagarira; minw be sanni kera, olugu y'a ke i n'a fo foyi te o boro; ³¹ minw be dunupa ta nafaw sɔrɔra, olugu ye ke i n'a fo foyi te o boro; sabu nin dunupa bɛna temɛ.

³² Ne b'a fe hami kana ke aw ra. Mɔgɔ min ma furu, o be hami Matigi ta kow ra, a bɛna a ke cogo min na ka Matigi diyanyako ke. ³³ Ce min ka muso furu, ale be hami dunupafenw le ra, a bɛna a ke cogo min na k'a muso ladiya; ³⁴ o ra, a ta miiriya be sama ka taga o fan fla ra. Muso min fana te furu ra, ani sunguru, olugu be hami Matigi ta kow le ra, janko o farikolo ni o jusukun ye saninya ka ke Matigi ta ye. Nka min furunin lo, ale be hami dunupafenw le ra, a bɛna a ke cogo min na k'a ce ladiya.

³⁵ Ne be o fora aw yere ta nafa le koson; ne t'a fe ka aw bari ka furu. Ne b'a fe aw ye tagama cogo janaman na, ka tugu Matigi ko ni aw jusukun beɛ ye.

³⁶ Ni face min k'a ye fana ko ni furu wagati ka temɛ a denmuso kan ko o ye maroyako le ye, ni a k'a ye ko a denmuso ka kan ka furu, ni min ka ben face yere ma, a ye o ke; o te jurumun ye. Minw b'a fe ka furu, olugu ye furu. ³⁷ Nka ni face

min k'a latige ni a yere ta naninya ye, mogo ma a jagboya, nka ni a yere le k'a latige a yere kono ka son ko a denmuso furubari ye to, ayiwa, o ka ni. ³⁸ O ra, ni mogo min k'a denmuso di furu ra, o ka ni; nka ni min ka son a denmuso furubari ye to, o belen ka fisa.

³⁹ Ayiwa, ka ce panaman to, muso ka kan ka to a ta furu kono. Nka ni ce ka sa, muso kera a yere ta ye; ni ce min ka a diya, a be furu o ma. Nka a ye ke ka kapa ni Matigi ta sira ye. ⁴⁰ O bee n'a ta, ne ta jate ra, ni o muso ka se ka to ten, o ka fisa a ma. Ne b'a miiri ko ne ta miiriya bennin lo ni Ala Nin Saninman* sago ye fana.

8

Josonsogo ta ko (Romukaw 14.13-23)

¹ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bena aw jaabi josonsogow ta ko ra. Aw b'a fo ko: «Lonniya be an bee fe.» O ye can ye; nka lonniya be yerebonya bla mogo ra, k'a soro kanuya be baraka don an ta lanaya ra. ² Ni mogo min b'a miiri ko a ka ko lon, hali bi a ma ko lon folo i n'a fo a ka kan k'a lon cogo min na. ³ Nka ni mogo min be Ala kanu, o tigi lonnin lo Ala fe.

⁴ Ayiwa, min ye josonsogo ta ko ye, yala an be se k'a domu wa, walama an te se k'a domu? Anw k'a lon ko batofen were si te dunupa kono, ni Ala kelenpe te. ⁵ Can lo, fen caman be sankolo ra, ani dugukolo kan, mogow be minw jate i n'a fo o ta alaw. Hali ni mogow fe ala caman werew be sankolo ra, walama dugukolo kan, ani matigice

caman wɛrɛw, ⁶ anw kɔni fɛ Ala kelenpe le bɛ yi: o ye an Fa ye; ale le ka fɛn bɛɛ dan, an fana bɛ janamanya ale le kosɔn. Matigi kelenpe le bɛ yi fana, o ye Yesu Kirisita ye; fɛn bɛɛ danna ale le baraka ra, an bɛ janamanyara ale le baraka ra fana.

⁷ Nka o lɔnniya tɛ lanabagaw bɛɛ fɛ. I n'a fɔ dɔw tun bɛ jo sɔn kakɔɔ, ni olugu ka josɔnsogo nimi, o b'a miiri ko o ka o yɛrɛ lanɔɔ, sabu o jusukun ta baraka ka dɔɔ. ⁸ K'a sɔɔ domunifɛn le tɛna an yɔɔ surunya Ala ra. Ni i ma o sogo nimi, a tɛ foyi bɔ i ra; ni i k'a nimi fana, a tɛ foyi fara i kan.

⁹ Nka o bɛɛ n'a ta, aw ye aw yɛrɛ kɔɔsi, sabu hali ni aw bɛ se ka fɛn bɛɛ domu aw sago ma, aw man kan ka kɛ sababu ye ka lanabaga barakantanw kunnacɛn. ¹⁰ Sabu ele min bɛ o kow lɔn, ni balema lanabaga barakantan dɔ ka ele siginin ye jobon kɔɔ domuni na, o tɛna ale fana ja gbɛɛya ka josɔnsogo dɔ domu wa? ¹¹ O cogo ra, Kirisita* sara o balema barakantan min kosɔn, ele ta lɔnniya kɛra sababu ye ka o halaki. ¹² Ni an bɛ o kɛ, an bɛ an balema hake ta, sabu ale bɛ fɛn min jate jurumun ye, aw b'a to a bɛ o kɛ. O cogo ra, aw bɛ Kirisita yɛrɛ le hake tara. ¹³ O le kosɔn, ni domuni dɔ le bɛna kɛ sababu ye ka ne balema bla jurumun na, ne bɛna o domuni ye k'a to yi, janko ne kana na kɛ sababu ye ka ne balema kunnacɛn.

9

*Ala ta ciradenw ta nafa ni o ta baara
(Korentikaw flanan 11.7-12; 12.13-15)*

¹ Ayiwa, ne balemaw, yala ne te ne yere ta ye le wa? Yala ne fana te ciraden* do ye wa? Yala ne fana ma Matigi ye wa? Ne ka baara min ke Matigi ye, aw yere le te o baara no ye wa? ² Hali ni dow te ne jate ciraden ye, aw koni ka kan ka ne jate ciraden ye; sabu aw ta lanaya le b'a yira ko ne ye Matigi ta ciraden ye.

³ Minw be ne korofo ka ne jaraki, ne be olugu jaabi tan le, ko: ⁴ Yala anw man kan ka domuni ke, walama ka minni ke i n'a fo tow wa? ⁵ Yala anw fana te se ka balemamuso do ta, min be ke an muso ye, ka ke ni an ye an ta tagamaw ra, i n'a fo ciraden tow, ani Matigi dogocew, ani Piyeri b'a ke cogo min na wa? ⁶ Walama ne ni Barinabasi doron le ka kan ka baara were ke ka an yere baro wa? ⁷ Jon le be lo ni a yere kunko ye k'a to sorasiya ra? Jon le be rezenforo sene ko a t'a den domu? Jon le be beganw korosi ko a t'a nono min ka ye?

⁸ Ayiwa, ne be min fora tan, o te adamadenw ta miirira doron ye de! Sariya* yere be o le fo. ⁹ Sabu a sebera cira Musa ta sariya ra ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dondon k'a kise bo, aw kana a da siri.» Ayiwa, yala Ala ka o fo misiw hami le koson wa, ¹⁰ walama a k'a fo anw le koson? Can ra, a k'a sebe anw le koson. Ni mogo be sene ke, a b'a ke ka a jigi la a kan ko a bena do soro a ra; ni mogo be siman gbasi, a b'a ke ka i jigi la a kan ko a bena do soro a ra. ¹¹ Ayiwa, anw ka Ala ta Kuma fo aw ye, k'a ke i n'a fo an ka danni le ke; ayiwa, sisan ni an ka aw

fana borofen dōw soro, aw b'a miiri ko o dama temena wa? ¹² Ni dōw be aw borofenw sorora k'a diyabo, yala anw le tun man kan ka kon ka aw borofenw diyabo wa? Nka anw ma o ke; anw ka tōro be sōnmina le janko foyi kana Kirisita* ta Kibaro Diman* waajuri lalo.

¹³ Aw m'a lon ko minw be baara ke Ala ye Alabatosoba kon, ko olugu be baro o le ra wa, ani ko minw be saraka jeni sarakajenifen* kan Ala ye, ko olugu be o ninyoro soro o sarakafenw le ra wa? ¹⁴ Ayiwa, o cogo ra fana Matigi k'a latige ko minw be Kibaro Diman waajuri ke, ko olugu ka kan ka baro Kibaro Diman le ra.

¹⁵ Nka ne tun ka kan ni o fen minw ye, ne ma o si jini aw fe; ne fana te nin sebera janko aw ye o di ne ma. Sabu ne ka Kibaro Diman fo aw ye gbansan minke, o jagari be ne ra; ne ye sa o ka fisa ne ma, sani ne ye bono o jagari ra. ¹⁶ Ne te ne yere bonyasababu jinina Kibaro Diman fori ra; sabu baara do lo ne ka kan ka min ke jagboya ra. Ni ne fana ma Kibaro Diman fo, o ye ne ta bono le ye. ¹⁷ Ni ne tun be Kibaro Diman baara kera ne yere le ye, ne tun ka kan ka sara soro a ra. Nka ne te a kera ne yere ye; Ala ka cira le karifa ne ma, ne fana be o le kera. ¹⁸ Ayiwa, o tuma ne ta baraji ye juman le ye sa? Ka Kibaro Diman fo mogow ye gbansan, ne kana foyi jini o fe, ne be ne ta baraji soro o le ra.

¹⁹ Ne te mogō si ta jon ye; o bee n'a ta, ne ka ne yere majigi ka ke bee ta baaraden ye, janko mogō caman ye kisi. ²⁰ Ni ne be ni Yahudiyaw ye, ne fana be ke i ko Yahudiya, janko ka Yahudiyaw soro. Ni ne be ni sariya sira tagamabagaw ye, ne

fana bε ne yεrε kε sariya sira tagamabaga dɔ ye, janko ka sariya sira tagamabagaw sɔrɔ, k'a sɔrɔ can ra ne tε sariya sira tagamabaga ye. ²¹ Minw tε sariya lɔn, ni ne bε ni olugu ye, ne fana bε ne yεrε kε i ko ne ma sariya lɔn, janko ka olugu sɔrɔ, k'a sɔrɔ can ra ne bε Ala ta sariya lɔn, sabu ne bε Kirisita ta sariya sira tagama.

²² Minw baraka ka dɔgɔ lanaya ra, ni ne bε ni olugu ye, ne fana bε ne yεrε kε olugu dɔ ye, janko ka olugu sɔrɔ. Ne bε ne yεrε kε cogo bεε ra mɔgɔ bεε kosɔn, janko ni a ka kε cogo o cogo, dɔw ye kisi. ²³ Ne bε o ko bεε kε Kibaro Diman kosɔn, janko ne fana ye ne ninyɔrɔ sɔrɔ a ra.

²⁴ Aw m'a lɔn ko minw bε jɔgɔndanbori kε, ko o bεε bε bori, nka mɔgɔ kelenpe le bε jala sɔrɔ wa? Aw fana ye bori janko aw ye aw ta sɔrɔ. ²⁵ Mɔgɔ minw bε o bori kε, olugu bε jija, ka sege bεε la o yεrε kan, k'a sɔrɔ o bε jala min sɔrɔ, o ye fεn banta le ye; nka anw kɔni, an bε jala min sɔrɔ, o ye fεn banbari le ye. ²⁶ O kosɔn ne bε bori, nka ne tε borira ne kun fε dε! Ne bε i ko borokurufiribaga, nka ne tε borokuruw firifiri ne yεrε kun fε ka fɔjɔ daman kεrε dε. ²⁷ Nka ne bε ne yεrε mina kosebε, ka ne farikolo bari a diyanyako ma, janko a laban ne yεrε kana na bɔnɔ, k'a sɔrɔ ne le ka tɔw waaju.

10

*Izirayelimɔgɔw ka sirajugu min tagama
(Heburuw 3.7-19)*

¹ Ne balemaw, ne b'a fε ko aw ye aw hakiri to nin na, ko Ala tun ka sankaba* bla an bεmaw bεε kunna ka sira yira o ra; o bεε tagamana ka kōgōji cεtigε†. ² A kera i n'a fō o batizera o sankaba ni o kōgōji ra, ka kε jεnɲogonya ra ni cira Musa ye. ³ Ala ka domuni min di o ma ka bō sankolo ra, o bεε ka o domu. ⁴ Ala ka ji min di o ma, o bεε ka o min. Sabu o tun bε ji sōrōra ka bō fara min na, o fara tun bōra Ala ra, o fara tun bε tugu o kō, o fara tun ye Kirisita* le ye. ⁵ O bεε n'a ta, o mōgōw caman ma Ala diyanyako kε; o kosōn Ala k'a to o benbenna ka sa kongokolon kōnō.

⁶ Ayiwa, o kow kera k'a yira an na, janko kojugu nege kana an fana sōrō, i n'a fō a ka olugu sōrō cogo min na. ⁷ Aw kana sōn josōn ma i n'a fō olugu dōw k'a kε cogo min na, i ko a sēbera Kitabu kōnō cogo min na, ko: «Mōgōw sigira ka domuni kε, ka min; o kō, o wurira ka dōn kε ka o yere janagbε.» ⁸ An kana an yere bla jatōya ra i n'a fō olugu dōw k'a kε cogo min na, fō Ala ka mōgō waga mugan ni saba (23 000) faga o ra tere kelen kōnō. ⁹ An kana a fō ko an bε Kirisita kōrōbō k'a flε, i n'a fō olugu dōw k'a kε cogo min na; saw ka olugu kin ka o faga. ¹⁰ Aw kana Ala jaraki, i n'a fō dōw k'a jaraki cogo min na, fō ninminameleke ka o faga.

¹¹ Ayiwa, nin kow sera olugu ma k'a yira an na, janko an ye an yere kōrōsi; a sēbera janko ka

* **10:1** 10.1 Ka Izirayelimōgōw tagamato to kongokolon kōnō, Ala tun ka sankaba dō bla o kunna, janko ka sira yira o ra (Bōri 13.21,22). † **10:1** 10.1 Izirayelimōgōw tagamana ka Kōgōjiwulen cεtigε (Bōri 14.22-29). **10:7** 10.7 Nin kuma fora Bōri 32.6.

anw le karan, anw minw be wagati labanw na sisan. ¹² O kosɔn, ni mɔgɔ min b'a miiri ko ale lonin lo, o tigi ye a yere kɔrɔsi janko a kana na ben.

¹³ Setana be aw nege ka aw bla kojugu minw na, o jɔgɔn le be mɔgɔ tɔw beɛ sɔrɔ. Nka Ala ye kankelentigi le ye; a tena sɔn k'a to a ye aw kɔrɔbɔ fɔ ka temɛ aw baraka kan. Ni kɔrɔbɔri sera aw ma fana, Ala bena aw bɔsicoɔ yira aw ra, janko aw ye se k'a sɔnmɩna.

Lanabaga ka kan ka faran josɔn na

(Korentikaw flanan 6.14-18; Rɔmukaw 14.13-23)

¹⁴ O kosɔn ne balema kanuninw, aw ye bori josɔn na. ¹⁵ Ne be kumana aw fe i n'a fɔ mɔgɔ hakirimanw; ne be min fɔra aw ye, aw yere ye o jate mina. ¹⁶ Ni an be Matigi ta domuni ke, an be baraka la Ala ye minnifen min kosɔn, yala o te an ni Kirisita* ta jenjɔgɔnya tagamasiyen le ye a jori baraka ra wa? An be buru min tarantaran, yala o te an ni Kirisita ta jenjɔgɔnya tagamasiyen le ye a farikolo baraka ra wa? ¹⁷ Burukun kelen le be yi; o ra, an ka ca, nka an kera farikolo kelen ye, sabu an beɛ ka an ninyɔrɔ sɔrɔ o burukun kelen na.

¹⁸ Min be ke Izirayelimɔgɔw ce ra, aw ye o jate mina: minw be sarakafenw domu, olugu be jenjɔgɔnya ra ni Ala ye, sabu o be saraka jeni sarakajenifen* min kan, o ye Ala ta ye. ¹⁹ Ne be min fɔra, o kɔrɔ ye di? Ko an ka kan ka josɔnsogo jate fen ye wa, walama ko an ka kan ka jo jate fen ye? ²⁰ Ɔn-ɔn de! Ne ta kuma kɔrɔ ye ko minw

bɛ jo sɔn, o sɔnnifɛnw bɛ dira jinaw le ma; a tɛ dira Ala ma. K'a sɔrɔ ne t'a fɛ aw ni jinaw ye kɛ jɛnɔgɔnya ra. ²¹ Aw tɛ se ka min Matigi ta jifiyɛ ra, ka yelemɑ ka taga min jinaw ta jifiyɛ ra. Aw tɛ se ka domuni kɛ Matigi fɛ, ka yelemɑ ka taga domuni kɛ jinaw fɛ. ²² Yala anw b'a fɛ ka Matigi ta celiya lawuri le wa? Aw baraka ka bon ni Matigi ta ye wa?

²³ Aw ko: «Fɛn bɛɛ daganin lo!» Nka nafa tɛ fɛn bɛɛ ra dɛ. «Fɛn bɛɛ daganin lo», nka fɛn bɛɛ tɛ aw lataga ɲa lanaya ra.

²⁴ Mɔgɔ si kana a yɛrɛ dɔrɔn ta nafa jini; aw ye mɔgɔ wɛrɛw ta nafa le jini fana.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacɛn

²⁵ Sogo o sogo bɛ fiyeere lɔgɔfiyɛ ra, aw bɛ se ka o bɛɛ domu; aw kana ɲininkari kɛ, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁶ Sabu a sebera ko: «Dugukolo ni a kanfɛnw bɛɛ ye Matigi ta ye.»

²⁷ Ni lanabari dɔ ka aw wele domuni na, ni aw tagara, ni a ka domunifɛn o domunifɛn sigi aw kɔrɔ, aw ye o domu; aw kana ɲininkari kɛ, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁸ Nka ni dɔ ka aw lasɔmi k'a fɔ aw ye ko: «Nin ye josɔnsogo le ye dɛ!» Aw kana a domu tuun, o tigi ta kuma kosɔn, sabu a bɛna sigiya don a jusukun na. ²⁹ Ne tɛ o fɔra aw yɛrɛ ta jusukun kosɔn, nka min ka aw lasɔmi, ale ta jusukun ko lo.

Ayiwa, mun na mɔgɔ wɛrɛ le bɛna ne jaraki ne ta domuni ko kosɔn ka kɔna ni ale yɛrɛ ta miiriya ye? ³⁰ Ne ka baraka la Ala ye fɛn min kosɔn, mun na mɔgɔ wɛrɛ bɛna ne jaraki ko ne ka o domu?

³¹ Ayiwa, ni aw bɛ domuni kɛ, walama ni aw bɛ minni kɛ, walama ni aw bɛ fɛn o fɛn kɛ, a ye o bɛɛ kɛ janko ka Ala le bonya.

³² Aw kana kɛ sababu ye ka mɔɔ si kunnacɛn: aw kana Yahudiyaw kunnacɛn, walama siya wɛrɛ mɔɔw, walama Ala ta jɛnkuru mɔɔw.

³³ Aw ye ne ladegi; ne bɛ jija ka mɔɔw diyanyako le kɛ fɛn bɛɛ ra. Ne tɛ ne yɛrɛ ta nafa jini, nka ne bɛ bɛɛ ta nafa le jinina, janko o ye kisi.

11

¹ Ayiwa, aw ye ne ladegi, i n'a fɔ ne yɛrɛ bɛ Kirisita* ladegira cogo min na.

Korenti musow ta kundatuguko

(Efesikaw 5.22-24; Timote fɔɔ 2.8-14)

² Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ aw fɔ, sabu aw hakiri bɛ ne ra ko bɛɛ ra; ne ka aw karan ko minw na, aw ka o mara fana i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na.

³ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɛ ko aw ye nin faamu: cɛ bɛɛ kuntigi ye Kirisita ye, muso kuntigi ye a cɛ ye, Kirisita kuntigi ye Ala ye. ⁴ O kosɔn, cɛ min bɛ Ala daari, walama Ala bɛ kuma don min da ra ka mɔɔw waaju, ni a bɛ o kɛ ka a kun datugunin to, o cɛ bɛ a kuntigi le dɔɔyara. ⁵ Muso min fana bɛ Ala daari, walama Ala bɛ kuma don min da ra ka mɔɔw waaju, ni a bɛ o kɛ ka a kun lakolon to, o muso bɛ a kuntigi le dɔɔya; a bɛ i n'a fɔ o muso kun gbananin lo. ⁶ Sabu ni muso min t'a fɛ ka a kun datugu, o tuma a ye a kunsigi tige fana. Nka ni aw yɛrɛ k'a lon ko ni muso ka a kunsigi

tige, walama ka a kun gbana, ko o ye maroyako le ye muso ma, o tuma a ye a kun datugu.

⁷ Ce kɔni man kan ka a kun datugu, sabu ale ye Ala bɔɔɔɔɔɔni ni Ala nɔɔɔɔ le ye; muso kɔni ye ce nɔɔɔɔ le ye. ⁸ Sabu ce ma dan ka bɔ muso ra; muso le bɔra ce ra. ⁹ Ce ma dan muso kosɔn, muso le danna ce kosɔn. ¹⁰ O le kosɔn, melekew kosɔn, tagamasiyen dɔ ka kan ka sɔɔɔ muso kun na, min ye o fanga tagamasiyen ye. ¹¹ Nka o bɛɛ n'a ta, Matigi ja kɔɔɔ, muso te se ka ja ce kɔ, ce fana te se ka ja muso kɔ. ¹² Sabu muso danna ka bɔ ce ra cogo min na, ce fana be woro muso le sababu ra. O bɛɛ bɔra Ala yere le ra.

¹³ Ayiwa, aw yere y'a fe ke: yala a bennin lo ko muso kunnakolon ye Ala daari wa? ¹⁴ Ka kaja ni adamaden dancogo ye, aw m'a ye ko ni ce ka kunsigijan bla ko o ye maroyako le ye wa? ¹⁵ Nka ni muso le ka kunsigijan bla, o ye dawula le ye ale fe, sabu Ala ka kunsigijan di ale ma, ka o ke k'a kun datugu. ¹⁶ Ayiwa, ni dɔ belen b'a fe ka sosori ke nin ko ra tuun, anw kɔni ma landa were lon nin kɔ; landa were fana te lanabagaw ta jenkuruw si fe nin kɔ.

Matigi ta domuni kecogo

(Matiyu 26.26-29; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20)

¹⁷ Ayiwa, ne bena min fo aw ye sisan, ne kɔni te se ka aw tando o ra. O ye ko ni aw be jɔɔɔn lajen, o te dɔ fara aw ta ja kan, fo ka dɔ fara aw ta juguya le kan.

¹⁸ A folo, ne k'a men ko ni aw ka lajen, aw be taran. Ne b'a miiri fana ko can be sɔɔɔ o kuma ra.

19 Ne k'a lon ko jagboya lo ko aw ye taran, janko minw be lanabagasobew ye aw ce ra, olugu ye lon ka bo tow ra. 20 Aw be lajen ko aw be Matigi ta domuni ke, nka aw be min ke, o koni te Matigi ta domuni ye tuun. 21 Sabu ni aw ka lajen Matigi ta domuni kama, bee be girin ka ben a yere ta domuni kan ka o domu; a laban dow kongoto be to, k'a soro dow minna ka fa fo ka panamini. 22 O tuma so te aw fe aw be se ka domuni ke, ani ka min yoro min na wa? Yala aw b'a fe ka Ala ta jenkuru mogow le mafiyenya wa, ani fen te minw boro ka olugu lamaroya? Aw ko ne ye mun le fo? Ne ye aw tando wa? Ne te se ka aw tando nin ko ra fiyewu.

23 Ayiwa, Matigi ka ne karan min na, ne fana ka aw karan o le ra: Lon min su fe o tun bena Matigi Yesu janfa, o lon su fe a ka buru ta;* 24 a ka baraka la Ala ye, k'a tigetige, k'a fo ko: «Nin ye ne farikolo le ye; nin ye aw ta ye. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne ra.» 25 O cogo ra, domuni bannin ko, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a konjo. A ko: «Ala be jennogonyakura* min don ni mogow ye ne jori baraka ra, o le ye nin ye. Ni aw be a min tuma o tuma, aw ye o ke ka aw hakiri jigi ne ra.» 26 Sabu ni aw ka nin buru jimi, ani ka nin minnifen min tuma o tuma, aw be Matigi ta saya ko le fo, fo ka na se a natuma ma.

27 O koson ni mogow o mogow be o buru jimi, walama ka o minnifen min cogo do ra, cogo min te Matigi bonya, o tigi ka a yere jaraki, sabu a ka Matigi farikolo ni a jori le mafiyenya. 28 O koson

* **11:23** 11.23 Matigi ta domuni ko: Matiyu 26.26-28; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20.

bɛɛ ka kan ka a yere jusukun sɛgɛsɛgɛ folo, ka soro ka buru jimi, ani ka minnifen min. ²⁹ Ni o tɛ, ni mogo min ka o buru jimi, ka o minnifen min, k'a soro koro min b'a ra ka kana ni Matigi farikolo ye a ma o jate, o tigi ka o buru jimi, ka minnifen min ka kiti le ben a yere kan. ³⁰ O le koson barakantanw ni banabagatoɔw ka ca aw ce ra. O le koson fana caman sara. ³¹ Ni an ka an jusukun sɛgɛsɛgɛ folo ka soro ka domuni ke, ka minnifen min, kiti tena tige an kan tuun.

³² Ni i k'a ye ko Matigi be kiti tige an kan, a be an koro le janko an kana taga don kiti ra ni mogo toɔw ye.

³³ Ayiwa, o cogo ra ne balemaw, ni aw be lajen ka Matigi ta domuni ke, aw ye jagon kono. ³⁴ Ni kongo be do ra, o tigi ye domuni ke a ta so, janko aw kana lajen ka kiti ben aw yere kan.

Ayiwa, ni ne yere nana se aw fe yi, ne bena ko toɔw panabo.

12

Lanabagaw bɛɛ ni o ninyoro lo Ala ta nɛɛma ra

(Efesikaw 4.4-16; Romukaw 12.3-8)

¹ Ayiwa, ne balemaw, min ye Nin Saninman* ta kow ye, ne t'a fe aw ye ke kolonbariw ye o kow ta fan fe. ² Aw yere k'a lon ko wagati min aw tun be Alalonbariya ra, aw tun be boribori jow no fe, o minw te se ka kuma. ³ Ayiwa, ne b'a fo aw ye ko Nin Saninman be mogo o mogo kono, o tigi te se k'a fo ko «Yesu danganin lo.» Ni Nin Saninman te mogo o mogo kono fana, o tigi te se k'a fo ko «Yesu le ye Matigi ye.»

⁴ An be ninyorɔ minw sorɔ Ala ta nɛɛma ra, o ninyorɔw suguya ka ca, nka Nin Saninman kelen le be o di. ⁵ A be baara minw di an ma, o baaraw suguya ka ca, nka a beɛ be ke Matigi kelen le ye. ⁶ Baara kecogoyaw fana ka ca, nka Ala kelen le be o baraka di an beɛ ma.

⁷ Nin Saninman be baara do di lanabaga beɛ kelen kelen ma, lanabaga tow beɛ ta nafa kama. ⁸ Nin Saninman be hakiritigiyakuma di do ma, ka lonniya kuma di do were ma; o Nin Saninman kelen le be o beɛ di. ⁹ O Nin Saninman kelen be lanayaba di do ma; ale kelen be banabagatow keneyari se di do were ma; ¹⁰ a be kabakow kerise di do ma, a be Ala ta kuma don do da ra ka mogow waaju, a be se di do ma ka Ala ta miiriya ni miiriya werew faranfasi ka bo jogon na, a be se di do ma ka kan werew fo, ka se di do ma ka o kanw korɔ fo. ¹¹ Nin Saninman kelen le be o kow beɛ ke, ka beɛ kelen kelen ninyorɔ di a ma ka kapa ni ale yere sago ye.

Lanabagaw kera farikolo kelen ye

¹² Mogɔ farikolo ye kelen le ye, nka a yorow ka ca. Ayiwa, farikolo yorow ni o caya beɛ, o beɛ ye farikolo kelen ye cogo min na, an minw be Kirisita* ta jenjogonya ra, anw fana be ten le. ¹³ Sabu an beɛ batizera Nin Saninman* kelen le ra, ka jen ka ke i ko farikolo kelen. Ni an kera Yahudiya ye walama siya were mogɔ o, ni an kera jon ye walama horon o, an beɛ minna Nin Saninman kelen le ra.

¹⁴ Ayiwa, farikolo te yorɔ kelen doron ye, nka a yorow ka ca. ¹⁵ Ni sen ko, ko ale ma ke boro ye minke, ko ale nin te farikolo ra o, yala o be

se k'a to ko a te ke farikolo yoro do ye wa? ¹⁶ Ni toro fana ko, ko ale ma ke paden ye minke, ko ale nin te farikolo ra o, yala o be se k'a to ko a te ke farikolo yoro do ye wa? ¹⁷ Ni mogo farikolo bee tun ye paden doron ye, a tun bena menni ke cogo di? Walama ni a bee tun be toro le ye, a tun bena kasa men cogo di? ¹⁸ Ala ka farikolo yoro bee kelen kelen don farikolo ra ka kapa ni a yere sago ye. ¹⁹ Ni farikolo yoro bee tun kera yoro kelen doron ye, yala a tun bena ke farikolo ye tuun wa? ²⁰ O le koson farikolo yorow ka ca, nka farikolo ye kelenpe le ye. ²¹ O ra, paden te se k'a fo boro ye ko: «Ne mako te i ra.» Kun fana te se k'a fo senw ye ko: «Ne mako te aw ra.»

²² An b'a ye ko baraka te farikolo yoro minw na co, an mako be olugu yere le ra kosebe. ²³ An b'a miiri ko farikolo yoro minw te foyi ye de, an be an janto o yorow le ra ka teme yoro tow kan. Farikolo yoro minw ye an maroyayorow ye, an be an janto o yorow le ra ka teme yoro tow kan. ²⁴ Yoro minw te maroyayorow ye, an mako t'a ra ka an janto o yorow ra. An te farikolo yoro minw jate fen ye, Ala ka farikolo dan ka bonya la olugu le kan. ²⁵ A ka o ke janko farikolo yorow si kana faran ka bo jogon na, nka farikolo yorow bee kelen kelen ye o janto jogon na. ²⁶ Ni farikolo yoro do be tooro, farikolo yoro tow bee le be tooro ni a ye fana. Ni farikolo yoro do ka bonya soro, farikolo yoro tow bee le be nagari ni a ye. ²⁷ Aw ye Kirisita* farikolo le ye, aw bee kelen kelen ye a farikolo yoro do le ye.

²⁸ O le koson Ala ka mogo dow sigi lanabagaw

ta jenkuru* kunna, k'a fɔlɔ kɛ ciradenw* ye, a flanan ye ciraw ye, a sabanan ye karamɔgɔw ye; o kɔ, a ka se di dɔw ma ka kabakow kɛ, ka banabagatɔw keneyari se di dɔw ma, ka se di dɔw ma ka mɔgɔw demɛ, ka dɔw kɛ namɔgɔw ye, ka se di dɔw ma ka kan werɛw fɔ. ²⁹ Yala bɛɛ le kɛra ciradenw ye wa? Bɛɛ le kɛra ciraw ye wa? Bɛɛ le kɛra karamɔgɔw ye wa? Bɛɛ le bɛ kabakow kɛra wa? ³⁰ Banabagatɔw keneyari se dira bɛɛ le ma wa? Bɛɛ le bɛ kan werɛw fora wa? Bɛɛ le bɛ se ka kan werɛw kɔrɔ fɔ wa? ³¹ Ayiwa, Ala bɛ ninyɔrɔ minw di an ma a ta nɛɛma ra, o minw nafa ka bon kɔsɛbɛ, aw ye kɛ o le fɛ.

Nka ne bɛna a jinicogo bɛɛ ra pumanman yira aw ra sisan.

13

Kanuya

(Matiyu 22.36-40; Rɔmukaw 13.8-10; Yuhana 3.16-19; Yuhana fɔlɔ 4.7-21)

¹ Ayiwa, hali ni ne bɛ se ka adamadenw ta kanw bɛɛ fɔ, ka mɛlekɛw fana ta kanw fɔ, ni kanuya tɛ ne jusu ra, ne ta kuma ye mankan gbansan le ye, i ko siranɛgɛ gbasitɔ mankan, walama i ko siranɛgɛtɛgɛrɛ mankan. ² Hali ni Ala bɛ kuma don ne da ra ka mɔgɔw waaju, ni a bɛ gundokow bɛɛ yira ne ra, ani lɔnniya bɛɛ, hali ni lanaya bɛ ne fɛ fɔ ne bɛ se ka kuruw bɔ o nɔ ra, ni kanuya tɛ ne jusu ra, ne tɛ foyi ye. ³ Hali ni ne ka ne borofɛnw bɛɛ tarantaran fagantanw na ka o baro, ka ne farikolo yɛrɛ di k'a jɛni Ala ko kɔsɔn, ni kanuya tɛ ne jusu ra, o si tɛ foyi ja ne ye.

⁴ Kanuya be muɲu, a be koɲuman ke, a te ɲangboya ke, a te waso, a te a yeɛ bonya, ⁵ a te maroyako ke, a te a yeɛ dɔɔn ta nafa jini, a te dimi joona, a te kojugu miiri ni mɔgɔ ye, ⁶ a te ɲagari terenbariya ra; a be ɲagari can le kan, ⁷ a be yafa tuma beɛ, lanaya b'a fe tuma beɛ, jigiya b'a fe tuma beɛ, a be ko sɔnmina tuma beɛ.

⁸ Kanuya te ban fiyewu. Ala be kuma don minw da ra ka mɔgɔw waaju, o bena ban; kan werew fɔri bena ban, an ta lɔnniya fana bena ban. ⁹ Sabu an ka dɔɔnin dɔɔn le lɔn; Ala be kuma min don an da ra ka mɔgɔw waaju, dan be o ra fana. ¹⁰ Nka min dafara, ni o nana lon min na, an ta lɔnniya min ma dafa, o bena dabra.

¹¹ Wagati min ne tun ye denmisen ye, ne tun be kuma i ko denmisen, ne tun be miiri i ko denmisen, ne tun be kow jate mina i ko denmisen. Nka kabini ne koɔyara, ne ka denmisenya ko beɛ dabra. ¹² O cogo ra, bi an be fenw yera i n'a fɔ an b'a flera dugalen le ra, a ma gbeya. Nka lon dɔ an bena a ye ɲada ni ɲada. Bi kɔni, dan be ne ta lɔnniya ra; nka lon dɔ ne bena fen beɛ lɔn ka ɲa i n'a fɔ Ala ka ne yeɛ lɔn cogo min na.

¹³ Ayiwa, sisan, nin fen saba le be to o nɔ ra: lanaya, ani jigi, ani kanuya. Nka a beɛ ra belebeleba ye kanuya le ye.

14

Kan werew fɔri ani waajuri

¹ O koson ne balemaw, aw ye jija ka kanuya le jini. Nin Saninman* be ninyɔɔ minw di an

ma, aw ye ke olugu fana fe; nka ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, aw ye ke o le fe kosebe. ² Sabu mogow min be kan were fo, o tigi te kuma mogow fe, nka a be kuma Ala le fe. Mogow si te a ta kuma faamu, sabu a be gundow le fo Nin Saninman baraka ra. ³ K'a soro Ala be kuma don mogow min da ra ka mogow waaju, ale be kuma mogow fe, ka o baraka bonya lanaya ra, ka o ja gbeleya, ka o jusu saaro. ⁴ Min be kan werew fo, o tigi be a yere le baraka bonya; k'a soro Ala be kuma don mogow min da ra ka mogow waaju, o be lanabagaw ta jenkuru bee le baraka bonya.

⁵ Ne b'a fe aw bee ye kan werew fo; nka ni Ala be kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, o ka di ne ye ka teme kan werew fori kan. Ka mogow waaju, nafa be o ra ka teme kan werew fori kan, fo ni a fobaga k'a koro fo janko lanabagaw bee ye nafa soro a ra. ⁶ Ayiwa, ne balemaw, sisan ni ne tagara aw fe ka taga ke kuma ye kan werew ra, aw bena mun nafa le soro o ra, ni ne ta kuma ma ke kuma gbenin ye ka Ala ta kow yira aw ra, ka lonniya di aw ma, ka aw waaju, walama ka aw karan?

⁷ Hali nin te fen minw na, k'a soro o be mankan bo, i n'a fo filen, walama goni, ni o fenw te kan gbenin bora, o tuma jon le bena a lon ko nin donkiri le be fora filen na, walama goni na? ⁸ Buru min be fiye ka kerekedenw wele, ni o te kan panaman bora, o tuma jon le bena a yere laben kera kama? ⁹ Ayiwa, ni aw fana ta kumafota ma ke kuma gbenin ye, aw be min fora, jon le bena o faamu? A be i n'a fo aw be kumana gbansan le. ¹⁰ Kan suguya caman be fo dunuja

kōnō, o bēē n'a ta, a bēē bē faamu. ¹¹ Nka kan min bē fōra, ni ne tē o mēn, o tuma o kan fōbaga bē kē ne fē i ko siya wērē mōgō; ne fana bē kē ale fē i ko siya wērē mōgō.

¹² Ayiwa, i n'a fō aw bē Nin Saninman ta kow nō fē, o tuma fēn minw bē se ka lanabagaw baraka bonya, aw ye o le jini caman.

¹³ Ayiwa, min bē kan wērēw fō, o tigi ye Ala daari janko a ye se ka o kanw kōrō fō. ¹⁴ Sabu ni ne bē Ala daari kan wērē ra, ne kōni b'a lōn ko ne bē Ala daarira ni ne jusukun ye, nka ne bē min fōra, ne yērē tē o faamu. ¹⁵ O tuma ne ka kan ka mun kē? Ne bē se ka Ala daari kan wērē ra Nin Saninman baraka ra, nka mōgōw bē kan min faamu, ne bē se ka a daari o ra fana. Ne bē se ka Alatandodōnkiriw la kan wērēw ra, nka mōgōw bē kan min faamu, ne bē se ka a la o ra fana. ¹⁶ Ni o tē, ni i bē baraka la Ala ye kan wērē le ra, mōgō tō minw bē jama ra, olugu bēna a fō cogo di ko «amina», i ta barakalari ra, ni ele ka min fō, o ma o faamu? ¹⁷ Ele kōni ta barakalari jana kōsēbē; nka olugu ma nafa sōrō a ra.

¹⁸ Ne bē Ala fō, sabu ne bē kan wērēw fō ka tēmē aw bēē kan. ¹⁹ Nka lanabagaw ta jenkuru cē ma, ne ye kumakan looru dōrōn fō, mōgōw bē se ka min faamu, janko ka mōgōw karan, ne fē o ka fisa hali kumakan waga tan ye kan wērē ra, mōgō tē min faamu.

²⁰ Ne balemaw, aw kana kē denmisenw ye hakiri tan fan fē. Ni kojugu lo, aw ye kē i ko denfitiniw; nka hakiri ta fan fē, aw ye mōgōkōrōbaw ye. ²¹ A sebera sariya ra ko:

«Mogó minw be kan werew fo, ne bena olugu le ta;
ne bena siya werew mogow le ta ka kuma nin mogow fe,
o bee n'a ta, o tena ne lamen.»

²² O koson kan werew fori te tagamasiyen ye lanabagaw fe; tagamasiyen lo lanabariw le fe. Nka ka kuma soró Ala fe ka mogow waaju, o te tagamasiyen ye lanabariw fe; tagamasiyen lo lanabagaw le fe.

²³ Ayiwa, ni aw lanabagaw ta jenkuru bee ka lajen, ni aw bee ka ke kuma ye kan werew ra, ni mogó gbansan dow, walama lanabari dow nana don aw ce ra, ka o ye, o tena a fo ko aw ye fatow le ye wa? ²⁴ K'a soró ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, ni lanabari do, walama mogó gbansan do nana don aw ce ra, aw bee ta kuma bena a ta miiriya yelema, k'a to a ye lo a ta jurumun na. ²⁵ Miiriya dogonin minw be a jusukun na, o bena bo kene kan; a bena a kinbiri gban ka a na biri dugu ma ka Ala bato, k'a fo a yere da ra ko can ra, Ala be aw fe.

Fen bee ye ke cogo bennin na

²⁶ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka mun le ke? Ni aw ka jogon lajen, ni Alabatodonkiri be do fe, o ye o la; ni kuma be do fe ka tow karan, o ye o fo; ni Ala ka fen do yira do ra, o fana ye o fo; ni Ala ka kan were yira do ra, o ye o fo; ni do be se ka o kan koró fo fana, o ye o fo. Nka a bee ye ke, janko ka lanabagaw baraka bonya. ²⁷ Minw be kuma kan werew ra, o kana teme mogó fla

walama saba kan. O fana ye kuma kelen kelen, ani mogo ye soro fana ka a koro fo. ²⁸ Ni mogo te yi min b'a koro fo, o tuma kan were fobagaw ye je lanabagaw ce ra. O y'a fo a yere kono, o ni Ala ce.

²⁹ Ala be kuma don minw da ra ka mogow waaju, olugu ra mogo fla walama saba ye kuma. Tow y'a lamɛn, ka a segesege. ³⁰ Nka ni Ala ka ko were yira mogo were ra, min konna ka kuma ta, o ka kan ka je. ³¹ Ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, aw bee be se ka kuma ka ngon son, janko ka bee karan, ka bee ja gbelɛya. ³² Ala ta kuma waajurikebagaw ka kan ka se ka o yere mina kuma ta fan fe. ³³ Sabu Ala te kopagaminin fe, fo hera.

Ayiwa, i n'a fo a be ke Ala ta mogo saninmanw ta jenkuru tow bee ra cogo min na, ³⁴ musow ka kan ka je lanabagaw ta jenkuruw* ra, sabu a daganin te ko o ye kuma ta o yorow ra. O ka kan ka o yere majigi, i n'a fo sariya b'a fo cogo min na fana. ³⁵ Ni min b'a fe ka ko do faamu, o ye a ce pininka so kono. Sabu musow ye kuma lanabagaw ta jenkuru* ra, o ye ko benbari le ye!

³⁶ O tuma aw b'a miiri ko Ala ta Kuma sindira aw le fe yi wa? Walama ko a sera aw doron le ma wa?

³⁷ Ni do b'a miiri ko Ala ka kuma don ale da ra ka mogow waaju, walama ko Nin Saninman* ka sebagaya do di a ma, o tigi ka kan k'a lon ko ne be min fora, ko o ye Matigi ta cifonin le ye. ³⁸ Ni min fana ma nin kow lon, i b'a soro ko Ala ma ale fana lon.

³⁹ Ayiwa, ne balemaw, ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, aw ye ke o le fe kosebe; aw kana mogow bari ka kan werew fo fana. ⁴⁰ Nka a ye ke cogo bennin na, fen bee ye ke ka kana ni a kecogo ye.

15

Yesu Kirisita kunuko

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Kibaro Diman* min lase aw ma, aw sonna o ma ka jija ka to o kan; ayiwa, aw y'a to ne ye aw hakiri jigi o ra tuun. ² Aw kisira o le sababu ra, ni aw koni ka a sira tagama i n'a fo ne ka aw karan a ra cogo min na; ni o te, aw ta lanaya kera gbansan le ye.

³ Ne karanna min na, ne konna ka aw karan o le ra, ko Kirisita* sara an ta jurumunw koson, i n'a fo a sebera Kitabu konog cogo min na; ⁴ a su donna, a saya tere sabanan a kununa, i n'a fo a sebera Kitabu konog cogo min na. ⁵ A kununin ko a ka a yere yira Piyeri ra; o ko, a ka a yere yira ciraden* tan ni fla ra. ⁶ O ko, a ka a yere yira balema lanabaga minw na yoronin kelen na, o ka ca ni mogow kemε looru ye. Olugu caman belen be si ra bi, nka dow sara. ⁷ O ko, a ka a yere yira Yakuba ra, ka a yere yira ciraden tow bee ra.

⁸ O bee le ko, a ka a yere yira ne Poli fana ra, ne min kera i ko den kogobari. ⁹ Sabu ne le ye ciradenw bee ra fitini ye. Ne yere man kan ka wele ko ciraden, sabu ne ka Ala ta jenkuru mogow torog kosebe. ¹⁰ Nka ne ye min ye bi, Ala ta neema le baraka ra ne sera ka ke o ye. Ala ka o neema min ke ne ye, o ma ke gbansan ye fiyewu! Sabu ne ka baara ke ka teme tow bee kan. Nka

ne yeɛ baraka le ma o ke; Ala ta neema min be ne kan, o baraka lo! ¹¹ O koson ni a kera ne le ye o, ni a kera ciraden tow le ye o, an beɛ be nin waajuri kelen le kera; aw fana lara o le ra.

Lanabagaw kunuko

¹² Ayiwa, ni anw be waajuri kera k'a fo ko Kirisita* kununa ka bo saya ra, mun koson aw dow b'a fora ko suw tena kunu? ¹³ Ni can lo ko suw tena kunu, o tuma Kirisita fana ma kunu le ke! ¹⁴ Ni a fana kera ko Kirisita ma kunu, o tuma an ta waajuri ye gbansan le ye, aw ta lanaya fana ye gbansan le ye. ¹⁵ Ka fara o kan, ni suw tena kunu, a be i n'a fo an kera seerejuguw le ye Ala ta fan fe; sabu an ka seereya ke ni Ala togo ye, ko a ka Kirisita kunu, k'a sorɔ a m'a kunu. ¹⁶ Sabu ni mogo tena kunu lahara, o tuma Kirisita fana ma kunu. ¹⁷ Ni Kirisita fana ma kunu, o tuma aw ta lanaya ye gbansan le ye, aw ta jurumun fana be aw ra hali bi. ¹⁸ Lanabaga minw sara, olugu si te kisi fana. ¹⁹ Ni an jigi be Kirisita kan dunupa ra yan doron le, o tuma anw le ye mogow beɛ ra janibagatow ye.

²⁰ Nka, can ra, Kirisita kununa ka bo saya ra. Minw sara, Ala ka a kunu k'a ke olugu ra mogo folo ye, k'a yira ko olugu fana bena kunu. ²¹ Sabu saya donna dunupa ra mogo kelen le sababu ra, suw kununi fana nana mogo kelen le sababu ra. ²² Mogo beɛ be sa, sabu o bora Adama ra; o cogo ra fana beɛ bena janamanya kokura Kirisita sababu ra. ²³ Nka beɛ ta bena ke a ta wagati le ra. Kirisita kera folo ye; o ko, minw kera a ta mogow ye, a nawagati ra, olugu fana

bena kunu. ²⁴ O kɔ, a laban bɛ se. O wagati ra Kirisita bena kuntigiyaw bɛɛ cɛn, ani se bagayaw bɛɛ, ani fangatigiyaw bɛɛ; o kɔ a bɛ Masaya* lasekɔ Fa Ala ma. ²⁵ Sabu jagboya lo ko Kirisita ye sigi masaya ra, fɔ Ala ye a juguw bɛɛ majigi ka o bla a sen jukɔrɔ. ²⁶ A bena jugu laban min halaki, o ye saya ye. ²⁷ Sabu a sebera ko: «Ala ka fɛn bɛɛ bla a sen jukɔrɔ.» Nka ni a fɔra ko a ka fɛn bɛɛ bla a ta fanga kɔrɔ, o b'a yira ko Ala min ka fɛn bɛɛ bla a ta fanga kɔrɔ, ko ale Ala yere ko tɛ. ²⁸ Ni fɛn bɛɛ nana kɛ Yesu ta fanga kɔrɔ wagati min na, Ala min ka fɛn bɛɛ bla a ta fanga kɔrɔ, Dence* fana bena a yere bla ale Ala ta fanga kɔrɔ. O tuma, Ala kelen le bena kɛ fɛn bɛɛ kunna, ka kɛ mɔgɔ bɛɛ kunna.

²⁹ Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma minw bɛ o yere batize suw ye, olugu bena a kɛ di? Ni suw tena kunu fiyewu, mun kosɔn o bɛ o yere batize suw ye? ³⁰ Ayiwa, anw yere do? Ni suw tena kunu, mun kosɔn wagati bɛɛ an bɛ an yere nin bla farati ra? ³¹ Lon bɛɛ ne le bɛ ne yere dira saya ma. Can lo, ne balemaw, ne bɛ o fɔ aw ye, sabu an Matigi Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, aw le ye ne ta bonyakun ye. ³² Ne ka siyen min ta Efesi, k'a kɛ i ko ne ni waraw le bɛ ɔgɔn na, ni ne ka o kɛ adamadenw dɔrɔn le kosɔn, o tuma ne bɛ mun nafa le sɔrɔ o ra? Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma
«an ye domuni kɛ, ka min,
sabu sini an bena sa.»

³³ Aw kana aw yere lafiri de! «Tagamanogonjugu be mogō bla sirajugu kan*.»

³⁴ Aw ye hakiri sorō, ka jurumun dabra. O le bennin be! Sabu dōw be aw ce ra, olugu ma Ala lon. Ne be o fōra janko aw y'a lon ko o ye aw yere ta maroyako le ye.

Lanabagaw ta farikolokura

³⁵ Dō bēna a fō ko: «O tuma suw bēna kunu cogo di? Farikolo suguya juman le bēna ke o ra?»

³⁶ Naloman fle de! Ni i ka siman dan dugukolo ra, ni a ma sa, a te se ka falen. ³⁷ I be simankise gbansan le dan, jo, walama siman were kise; i te a yiri yere kuturu be le ta k'a don dugukolo ra. ³⁸ Nka Ala be o simankise falen k'a ke a yere sagonan yiri ye. Ala be simankise be ke a ta yirisun nogonna le ye.

³⁹ O cogo ra, danfenw fana suguya ka ca; o si te kelen ye. Adamaden farisogo be a danna, beganw ta be a danna, konow ta be a danna, jegew ta be a danna. ⁴⁰ Sanfenw fana ta be a danna; dugukolokanfenw fana farisogo be a danna. Nka sanfenw nōrō ni dugukolokanfenw nōrō te kelen ye. ⁴¹ Tere nōrō be a danna, karo nōrō be a danna, lolow nōrō be a danna fana. Hali lolo dō nōrō ni lolo dō were nōrō te kelen ye.

⁴² Ayiwa, suw kunucogo be ten fana. Ni su donna dugukolo ra, a be i n'a fō simankise, a be tori. Nka a toribari le be kunu. ⁴³ A cennin be don dugukolo ra, nka a nōrōman be kunu. A

* **15:33** 15.33 Pōli ka lonnikēbaga dō ta kuma le fō yan, min tōgō tun ye Menandiri.

barakantan be don dugukolo ra, nka a be kunu ni barakaba ye. ⁴⁴ Farikolo gbansan le be don, nka a panaman be kunu ni nin ye. Adamaden farikolo be yi, Nin Saninman* be farikolokura min di, o fana be yi. ⁴⁵ O koson a sebera Kitabu konɔ, ko: «Mogɔ folo†, min ye Adama ye, Ala ka nin don o ra k'a ke mogɔ panaman ye.» Nka Adama laban‡, o kera Nin* ye, Nin min be mogow panamanya. ⁴⁶ Nin Saninman* be farikolokura min di, o ma ke folo ye. Adamaden ta farikolo gbansan le kera folo ye; Nin Saninman be farikolokura min di, o ka sorɔ ka na ko fe. ⁴⁷ Adama, min kera mogɔ folo ye, ale bora dugukolo bogɔ ra; ale kera dugukolo ta fen le ye. Nka to kelen, Kirisita, ale bora sankolo ra. ⁴⁸ Min bora dugukolo bogɔ ra, ale be cogo min na, minw bee sorɔra ale ra, olugu fana be o cogo le ra. Min bora sankolo ra, ale be cogo min na, minw bee kera ale ta ye, olugu fana be o cogo le ra. ⁴⁹ Min bora dugukolo bogɔ ra, an bora o fe cogo min na, min bora sankolo ra, an bena bo o fe fana ten le.

⁵⁰ Ne balemaw, ne be min fora, o korɔ ye ko farisogo min be an na, an te se ka don Ala ta Masaya ra ni o farisogo ye. An farisogo torita te se ka don Ala ta Masaya banbari ra.

⁵¹ Ne be gundo do fo aw ye: An bee le tena sa, nka an bee bena yeɛma ⁵² yoronin kelen, nakomiko kelen, burulaban fiyetuma ra. Buru bena fiye, suw bena kunu ni farikolokura ye, farikolo min te tori; anw tow, anw bena yeɛma

† 15:45 15.45 Mogɔ folo: o ta ko fora Damina 2.7. ‡ 15:45 15.45 Adama laban: O ye Yesu Kirisita ye.

ka ke farikolokura ye. ⁵³ Sabu farikolo torita min be an na, jagboya lo ko o ye yelema k'a ke farikolokura ye, farikolo toribari; jagboya lo fana ko an farikolokoro ye yelema k'a ke farikolokura ye, farikolo min te sa. ⁵⁴ Ayiwa, ni an farikolo torita yelemana k'a ke farikolokura ye, farikolo toribari, ni an farikolokoro yelemana k'a ke farikolokura ye, farikolo min te sa, o tuma, min sebera Kitabu kono, o be ke can ye, ko:

«Se sorora saya kan, saya tununa pewu!

⁵⁵ E, saya, i ta se be min tuun?

E, saya, i ta fagaribiye be min tuun?»

⁵⁶ Saya ta fagaribiye ye jurumun le ye; jurumun ta fanga be bo sariya le ra. ⁵⁷ Nka an ye baraka la Ala ye, sabu ale le be se di an ma, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

⁵⁸ O koson, ne balema kanuninw, aw ye baraka don aw yere ra, foyi kana aw lasegi ko; aw ye taga na Matigi ta baara ra wagati bee, sabu aw k'a lon ko aw be baara min kera Matigi ye, o tena ke gbansan ye.

16

Wari min lajenna Zeruzalemu lanabagaw ye (Romukaw 15.25-27)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw bena wari min lajen k'a ci ka taga Ala ta mogo saninmanw deme Zeruzalemu, aw fana ye jija ka o ko ke i n'a fo ne k'a fo Galasi lanabagaw ye cogo min na.

² Logokun o logokun, a tere folo*, ni bee kelen

15:55 15.55 Nin kuma fora Ezayi 25.8; Oze 13.14. * **16:2** 16.2 Logokun tere folo, o ye liyatilon ye (Kewalew 20.7).

kelen se ka ke min ye, o tigi ye o bo ka o bla danna ka kana ni a ta sorota ye, janko ni ne nana se yi, aw kana a fo ko aw be wari lajen o wagati le ra. ³ Ayiwa, ni ne nana se yi, aw yere bena mogo minw janawoloma, ne bena sebe do don olugu boro ka o ci ka taga Zeruzalemu ni wari ye. ⁴ Ni a kera ko a be ne yere tagakun bo, o mogo w bena fara ne kan ka taga.

Poli be kuma a ta tagama ko ra

⁵ Ne bena teme Masedoni jamana fe ka soro ka se aw fe yi, sabu ne b'a fe ka teme Masedoni jamana le fe. ⁶ A be se ka ke ko ne bena wagati donin ke ni aw ye, walama ne yere bena nenewagati bee ke yi; o ra aw bena ne dema ka ne lase ne ta tagayoro ra. ⁷ Sabu ne t'a fe ka taga ne ja la aw kan doron ka teme; ne b'a fe ka wagati do ke ni aw ye, ni Matigi sonna.

⁸ Nka o bee n'a ta, ne bena to Efesi fo ka taga Pantekoti janagbe* wagati se. ⁹ Sabu sigiya t'a ra, Ala ka sira dayele ne ye baaraba do kama; ne kerabagaw fana ka ca.

¹⁰ Ni Timote ka se yi, aw y'a minako ja janko a kana degu aw ce ra, sabu a fana be Matigi ta baara le kera i n'a fo ne. ¹¹ Mogo kana a dogoya de! Aw y'a dema ka a lase ne ma yan hera ra; ne ni balema tow bee le be a makonona yan.

¹² An balema ce Apolosi koni, ne ka ale daari kosebe ko a ye taga ni balema w ye aw fe yi, nka a ma ke ale yere sago ye ka taga yi sisan. Ni a nana wagati were soro, a bena taga.

Fori laban

¹³ Aw ye aw janto aw yere ra, ka aw yere korosi, ka jija ka to lanaya ra. Aw ye aw ja gbeleya, ka baraka don aw yere ra. ¹⁴ Aw be fen o fen ke, aw ye o bee ke ni kanuya ye.

¹⁵ Aw k'a lon ko Sitefanasi ni a ta somogow le kera Akayi jamana lanabaga folow ye. O fana ka baara ke ni o jusu bee ye ka Ala ta mogo saninmanw demε. Ne balemaw, ne b'a jini aw fe tuun ¹⁶ ko aw ye o mogo jogonw kan mina, ani mogo minw bee be o baara jogon ke Ala ye.

¹⁷ Ayiwa, Sitefanasi ni Foritunatusi ni Akayikusi, olugu be ni ne ye yan minke, o diyara ne ye kosebe. O be ne koro yan aw no ra. ¹⁸ O ka ne jusu suma, ka aw fana jusu suma. Aw ka kan ka o mogo jogonw walephanumeric.

¹⁹ Azi jamana lanabagaw be aw fo. Akila ni Pisisili ni lanabaga minw be lajen o ta so, olugu bee be aw fo kosebe Matigi ta jennogonya ra.

²⁰ Balemaw bee be aw fo. Aw ye jogon fo ni kanuyafori saninman ye.

²¹ Ne Poli, ne yere be aw fo. Ne yere ta seberino le ye nin fori ye.

²² Ni mogo min te Matigi kanu, Ala ye o tigi danga. «Maranata.» An Matigi ye na!

²³ Matigi Yesu ta nεema ye ke aw fe.

²⁴ Ne be aw bee kanu Yesu Kirisita ta jennogonya ra!

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8